

den samme. Naar dertil kommer, at vi i denne Periode have faaet Husmandskreditforeningsloven, tror jeg, at der derigennem er flet et overordentligt Skridt lige over for Husmandsbedriften, og jeg skal nævne, at der staar for Djebliffet udlaan af Husmandskreditforeninger i Huse til sammen over 30 Millioner, den største Del i Sylland over 24, og paa Verne over 6 Millioner. Altsaa, det er et Spørgsmaal, som man godt kan tage under Overvejelse, men jeg tror ikke, at det kan siges, at der er nogen særlig Trang dertil. I øvrigt skal jeg lade disse Oplysninger bearbejde nærmere, og ogsaa nærmere undersøge Udstyknings- og Sammenlægnings-spørgsmaalet, saa kunne vi tale nærmere om det. Men jeg tror ikke, at der vil være nogen Opgave, og den vil i alt Fald være ganske overordentlig vanskelig at løse for en Kommission; i ethvert Fald, hvis man vil indhente Oplysninger, kan man gøre det paa anden Maade.

Jeg skal ikke nærmere gaa ind paa Spørgsmaalet om § 6 og § 27, da det allerede af Finansministeren er nævnt. Jeg vil kun sige, at det ærede Medlem har jo ikke ganske Ret i, at Telegrafvæsenet er haabløst; naar det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds (Scharling) vil bruge sin Indflydelse til at faa ny Telegramtakster, vil det kunne helbredes ganske overordentligt; men jeg henleder det ærede Medlems Opmærksomhed paa Statsregnskabet for sidste Aar; der vil det ærede Medlem finde, at Post- og Telegrafvæsenet til sammen staar langt bedre paa Statsregnskabet end paa Budgettet. Postvæsenet er en Institution, hvor man altid har været bange for at regne for højt paa Budgettet, og i de Aar, hvor jeg har haft den Ære at have haft med det at gøre, har det paa Statsregnskabet staaet bedre end paa Budgettet. Det er jo noget, der flet ikke er saa almindeligt, og man kan derfor gerne have nogen Grund til at staa en Streg under.

Der er fremkommen en Ytring fra en æret Taler, det ærede Medlem for Randers Amts 4de Valgkreds (W. Dinesen), som interesserede mig. Det ærede Medlem antede over, at Statsbanerne ikke forrentede den Sum, der var stikken i dem. Det er mig noget usædvanligt og ganske nyt, at det kommer fra den Side. Jeg er vant til at høre, at man vil føre for billigere Takster. Hvis nu det ærede Medlem vil sammenholde Brutto- og Nettosummen paa § 6, hvor stort Budgettet er, og hvor beskedent Overskuddet er i Forhold dertil, vilde han komme til det Resultat, at vore Statsbanetakster maa være ret lave, og skulde de være ret meget lavere,

maatte vi komme til at føre Produkterne gratis; jeg mener naturligvis ikke saaledes, at man ikke skulde betale for dem, men at det kun blev en Refusion af Udgifterne. Vi ville nærne os stærkt til det Standpunkt. Men det er mig tilfredsstillende inden for Rigsdagen at faa Bebrejdelser for, at der ikke kommer flere Benge ind som Rentier a Statsbanen, og vil Folketinget gaa i den Retning som det ærede Medlem for Randers Amts 4de Valgkreds, vil jeg være at komme i Tale; thi jeg vil gøre opmærksom paa, at det vil ikke være saa vanskeligt at indvinde nogle Millioner paa Statsbanernes Budget, men det vil ikke blive nogen populær Tanke hverken hos de rejsende eller allermindst hos Vandbruget, og det er jo det, man for Djebliffet helst vil søge, saa om det ærede Medlem for Randers Amts 4de Valgkreds vil kunne sætte sin Mening igennem, er et Spørgsmaal. Jeg maa imidlertid paafønte, at der er et æret Medlem, der bebrejder mig, at Statsbanerne ikke give Rente nok, det er ganske det modsatte af, hvad jeg er vant til at høre.

Det ærede Medlem for Randers Amts 2den Valgkreds (Lüttichau) var inde paa Konsulentspørgsmaalet, og det maa være mig tilladt at sige et Par Ord derom. For to Aar siden blev der givet en Bevilling, i Kraft af hvilken Administrationen af Konsulentvirksomheden gif noget nærmere over til Indenrigsministeriet, dog ingenlunde blev lagt op i Indenrigsministeriet; men Indenrigsministeriet fik et større Ansvar for det. Det var efter en Forhandling med Folketinget og Finansudvalget. Jeg indrømmer, at her i Salen blev Sagen ikke omtalt ret meget; men jeg nævnedes Pointen i den. Det var efter Forhandling med Finansudvalget og den daværende Ordfører (Tutein), hvis Fraværelse jeg har Grund til at beklage i Aar — jeg har gjort det allerede i Fjor — slog fast i flere Retninger, at for at deltage i Administrationen af en Institution, maatte man ogsaa bidrage dertil, det skulde de vedkommende Selskaber gøre. Kort sagt; Forholdet blev ordnet paa en noget anden Maade, og det var en Beslutning, der var taget af Folketinget, jeg kan sige Rigsdagen; thi Budgettet blev ogsaa vedtaget i det andet Ting. Det var altsaa Indenrigsministeren, der skulde fuldbehyre denne Beslutning, og derfor kan jeg ikke forstaa, at man kan klage over, at der ikke er forhandlet tiltrækkelig forud om det. Jeg tror, det blev fuldbehyret paa den loyaleste og hensynsfuldeste Maade. Jeg nøjedes med at lægge ind under Konsulentkontoret de Konsulenter, der lønnedes af den vedtagne Bevilling.